

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра геодезії та картографії

ЗАТВЕРДЖЕНО

ННІ неперервної освіти та туризму

(назва)

“27 ” травня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Туристичне країнознавство

Галузь знань І Транспорт та послуги

Спеціальність ІЗ Туризм та рекреація

Освітня програма Туризм

Факультет землепорядкування ; ННІ неперервної освіти та туризму

Розробники: завідувач кафедри геодезії та картографії, д.геогр.н., професор Ковальчук І.П.; ст. викл. кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, докторка філософії в галузі Природничі науки Ковальчук І.В.; ас. кафедри геодезії та картографії, канд.геогр.н., Лук'янчук К.А.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Туристичне країнознавство» входить до циклу освітніх компонентів спеціальної (фахової) підготовки фахівців за спеціальністю ІЗ «Туризм та рекреація». Її призначення – сформувати у студентів бакалавратури професійні знання й компетенції стосовно сутності туристичного країнознавства, його основних завдань, методів та особливостей досліджень туристичного потенціалу країн світу і регіонів, впливаючих на нього чинників, вміння визначати рівень сформованості туристично-рекреаційних систем і комплексів та різноманітних елементів туристичної інфраструктури, оцінювати рівень і перспективи розвитку туризму та використання країнами власного і міжнародного туристичного потенціалу.

У структурі цієї дисципліни передбачено 30 годин лекцій, 30 годин практичних занять, 60 годин самостійної роботи. Формою контролю є екзамен.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	ІЗ Туризм та рекреація	
Освітня програма	Туризм та рекреація	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	2
Семестр	2	
Лекційні заняття	30 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6 год.
Лабораторні заняття	- год.	
Самостійна робота	60 год.	110 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета дисципліни – сформувати у студентів бакалавратури професійні знання й уміння стосовно сутності туристичного країнознавства, його основних завдань, методів та особливостей дослідження туристичного потенціалу країн світу і регіонів, оцінювання та використання ними власного туристичного потенціалу і практичної організації туризму в них.

Завдання курсу полягає у формуванні в студентів узагальнюючого розуміння теоретичних і практичних питань організації туризму в регіонах і країнах Світу, методик і методів оцінювання природничо-географічних, соціально-економічних, історико-культурних, етнографічних та інфраструктурних складових рекреаційно-

туристичного потенціалу і рівня організації та стану й перспектив розвитку туризму в регіонах і країнах Світу, впливаючих на нього чинників та умов.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи екологічних та туризмознавчих наук, з урахуванням принципів збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях та у сільській місцевості.

загальні компетентності (ЗК):

K03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Навички базової загально-військової підготовки;

K08. Навички використання інформаційних та комунікативних технологій;

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

K20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного);

K29. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук;

ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території;

ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи туристичного країнознавства													
Тема 1. Туристичне країнознавство (ТК) як наукова дисципліна й окремий напрям досліджень туризму країн світу (КС). Об'єкт, предмет та основні завдання ТК	1	8	2	2			4		2				25
Тема 2. Теоретико-методологічна база досліджень туризму у	2	8	2	2			4		2	2			25

КС. Види і форми туризму у КС. Система основних методів досліджень туризму													
Тема 3. Умови і фактори розвитку туризму у КС	3	8	2	2			4						
Тема 4. Туристичні потоки КС. Часова динаміка, структурний та геопросторовий розподіл туристичного потоку	4	8	2	2			4						
Тема 5. Туристично-ресурсний потенціал країн Світу	5	8	2	2			4						
Тема 6. Геотуристичні аспекти організації та функціонування підприємств санаторно-курортного господарства, тимчасового проживання, харчування й дозвілля туристів у КС	6	8	2	2			4						
Разом – зм. Модуль 1	6	48	12	12			24		4	2			50
Змістовний модуль 2. Туристичний потенціал та індустрія туризму у країнах Світу													
Тема 7. Географічний аналіз та оцінка туристичного потенціалу у країнах Світу	7	8	2	2			3						
Тема 8. Географія туристичної інфраструктури країн Світу.	8	8	2	2			4						
Тема 9 Рекреаційно-туристське районування Світу. Основні схеми районування	9	8	2	2			4			2			50
Тема 10. Тенденції розвитку туризму. Головні туристичні регіони. Міжнародні туристичні потоки Світу	10	8	2	2			4						
Разом – зм. модуль 2	4	32	8	8			16			2			50
Змістовний модуль 3. Сучасний стан, напрями та перспективи розвитку туризму у регіонах Світу													
Тема 11. Географія туризму Європи	11	8	2	2			4		2	2			32
Тема 12. Географія туризму Азії	12	8	2	2			4			2			32
Тема 13. Географія туризму Африки	13	8	2	2			4						
Тема 14. Географія туризму Америки	14	8	2	2			4						

Тема 15. Географія туризму Австралії та Океанії	15	8	2	2			4					
Разом – зм. модуль 3	5	40	10	10			20		2	4		64
Усього годин		120	30	30			60		6	8		164

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Туристичне країнознавство (ТК) як наукова дисципліна й окремий напрям досліджень туризму країн світу (КС). Об'єкт, предмет та основні завдання ТК	2
2	Теоретико-методологічна база досліджень туризму у КС. Види і форми туризму у КС. Система основних методів досліджень туризму у КС	2
3	Умови і фактори розвитку туризму у КС	2
4	Туристичні потоки КС. Часова динаміка, структурний та геопросторовий розподіл туристичного потоку	2
5	Туристично-ресурсний потенціал країн Світу	2
6	Геотуристичні аспекти організації та функціонування підприємств санаторно-курортного господарства, тимчасового проживання, харчування й дозвілля туристів у КС	2
7	Географічний аналіз та оцінка туристичного потенціалу у країнах Світу	2
8	Географія туристичної інфраструктури країн Світу.	2
9	Рекреаційно-туристське районування Світу. Основні схеми районування	2
10	Тенденції розвитку туризму. Головні туристичні регіони. Міжнародні туристичні потоки Світу	2
11	Географія туризму в країнах і регіонах Європи	2
12	Географія туризму в країнах і регіонах Азії	2
13	Географія туризму в країнах і регіонах Африки	2
14	Географія туризму в країнах і регіонах Америки	2
15	Географія туризму в країнах і регіонах Австралії та Океанії	2
1-15	Всього	30

4. Теми практичних, семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наукові та методичні засади <u>туристичного країнознавства</u>	4
2	Класифікація видів сучасного туризму країн і регіонів світу як об'єкт <u>туристичного країнознавства</u>	4
3	Внутрішній та зовнішній туризм країн світу, методичні засади його досліджень	4
4	Чинники розвитку туризму в країнах світу	2
5	Географія туризму країн Європи (Європейського туристичного регіону)	4
6	Географія туризму країн Африки і Близького Сходу	4
7	Географія туризму країн Північної та Південної Америки (Американського туристичного регіону)	4
8	Географія туризму країн Азії, Австралії та Океанії (Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону)	4
1-8	Всього годин	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Термінологія туристичного країнознавства	10
2	Видове різноманіття туризму у країнах світу: термінологічні аспекти	10
3	Туристичне районування країн і регіонів: термінологічні аспекти	10
4	Топові об'єкти туризму країн Європейського, Африканського, Американського регіонів	10
5	Топові об'єкти туризму країн Азіатського регіону	10
6	Топові об'єкти туризму країн Австралії та Океанії	10
1-6	Всього	60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- захист рефератів;

7. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- проєктне навчання;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота;

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи туристичного країнознавства		
Тема 1. Туристичне країнознавство (ТК) як наукова дисципліна й окремий напрям досліджень туризму країн світу (КС).		
Практична робота 1. Наукові та методичні засади туристичного країнознавства	ПРН 02 Розуміти сутність, завдання, основні наукові підходи до досліджень туризму в країнах і регіонах світу, володіти методичними інструментами ТК.	10
Тема 2. Теоретико-методологічна база досліджень туризму у КС. Види і форми туризму у КС. Система основних методів досліджень туризму у КС		
Практична робота 2. Класифікація видів сучасного туризму країн і регіонів світу як об'єкт туристичного країнознавства	ПРН 02, 05 Вміти класифікувати туризм за видами та регіональною специфікою. Знати і правильно вживати базові терміни та поняття.	10
Самостійна робота 1. Термінологія туристичного країнознавства		15

Тема 3. Умови і фактори розвитку туризму у КС		
Практична робота 3. Внутрішній та зовнішній туризм країн світу, методичні засади його досліджень	ПРН 02, 04 Розуміти відмінності та взаємозв'язки внутрішнього і зовнішнього туризму.	10
Тема 4. Туристичні потоки КС. Часова динаміка, структурний та геопросторовий розподіл туристичного потоку.		
Практична робота 4. Чинники розвитку туризму в країнах світу	ПРН 05 Аналізувати чинники впливу на розвиток туризму у країнах світу	10
Тема 5. Туристично-ресурсний потенціал країн Світу		
Самостійна робота 2. Видове різноманіття туризму у країнах світу: термінологічні аспекти	ПРН 02, 14 Узагальнювати інформацію щодо видів туризму з урахуванням культурних особливостей регіонів і країн світу	15
Тема 6. Геотуристичні аспекти організації та функціонування підприємств санаторно-курортного господарства, тимчасового проживання, харчування й дозвілля туристів у КС		
Модульна контрольна робота 1.	ПРН 02, 04, 05 Перевірка рівня засвоєння знань за темами модуля	30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Туристичний потенціал та індустрія туризму у країнах Світу		
Тема 7. Географічний аналіз та оцінка туристичного потенціалу у країнах Світу		
Практична робота 5. Географія туризму країн Європи (Європейського туристичного регіону)	ПРН 02, 05 Аналізувати туристичні ресурси Європи та визначати основні напрямки розвитку туризму. Володіти принципами районування в контексті туристичної географії	15
Самостійна робота 3. Туристичне районування країн і регіонів: термінологічні аспекти		20
Теми 8 – 9. Географія туристичної інфраструктури країн Світу. Рекреаційно-туристське районування Світу. Основні схеми районування.		
Практична робота 6. Географія туризму країн Африки і Близького Сходу	ПРН 04, 05, 14 Оцінювати туристичну привабливість країн Африки і Близького Сходу з урахуванням їх культурної специфіки. Ідентифікувати ключові туристичні об'єкти Європейського, Африканського, Американського регіонів і пояснювати їх значення.	15
Самостійна робота 4. Топові об'єкти туризму країн Європейського, Африканського, Американського регіонів		20
Тема 10. Тенденції розвитку туризму. Головні туристичні регіони. Міжнародні туристичні потоки Світу.		
Модульна контрольна робота 2	ПРН 02, 04, 05 Перевірка рівня засвоєння знань за темами модуля	30
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Сучасний стан, напрями та перспективи розвитку туризму у регіонах Світу		
Теми 11 -12. Географія туризму в країнах і регіонах Європи й Азії		
Практична робота 7. Географія туризму країн Північної та Південної Америки (Американського туристичного регіону)	ПРН 04, 05, 14 Аналізувати географічні аспекти розвитку туризму у країнах Північної та Південної Америки. Узагальнювати інформацію про культурні та природні атракції Азіатського регіону і перспективи розвитку туризму в ньому .	10
Самостійна робота 5. Топові об'єкти туризму країн Азіатського регіону		20

Теми 13 – 15. Географія туризму в країнах і регіонах Африки, Америки, Австралії та Океанії		
Практична робота 8. Географія туризму країн Азії, Австралії та Океанії (Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону)	ПРН 04, 05, 14 Аналізувати туристичні ринки, атракції та проблематику розвитку туризму в країнах Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону. Описувати унікальні туристичні об'єкти регіону, оцінювати їх туристичне значення.	45
Самостійна робота 6. Топові об'єкти туризму країн Австралії та Океанії		25
Модульна контрольна 3	ПРН 02, 04, 05 Перевірка рівня засвоєння знань за темами модуля	30
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота	$(M1 + M2 + M3)/3 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Презентації доповідей, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1405>);
- конспекти лекцій та їх презентації (<https://elearn.nubip.edu.ua/course/section.php?id=8617>);
- підручники, навчальні посібники, практикуми (див. п.10);
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти (див. ЕНК на сайті НУБіП України);

10. Рекомендовані джерела інформації ...

1. Ковальчук І.П., Богданець В.А. Практичні роботи з дисципліни «Географія туризму: Туристичне країнознавство» для здобувачів першого

- (бакалаврського) рівня освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм». Київ: НУБіП, 2020. 64 с.
2. Макієнко О. А. Туристичне країнознавство. Методичні рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи студентів закладів вищої освіти спеціальності «Туризм». Херсон, 2019. 80 с.
 3. Стафійчук В.І. Туристичне країнознавство [Текст] : навчальний посібник / В. І. Стафійчук, О. Ю. Малиновська. Херсон : Олді-плюс, 2020. 808 с. : іл.
 4. Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю. Туристичне країнознавство. Навчальний посібник. Видання стереотрипне. Херсон: Олді-плюс, 2025. 808 с.
 5. Семенов В.Ф. Туристичне країнознавство: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2025. 392 с.
 6. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу. Ніжин: Видавництво державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. 336 с.
 7. Туристичне країнознавство : методичні рекомендації до вивчення дисципліни (для студентів спеціальності 242 «Туризм») / укл. Г. І. Гапоненко, А. Ю. Парфіненко. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2020. 50 с.
 8. Шуканова А.А. Туристичне країнознавство. Методичні рекомендації з освоєння дисципліни для студентів II курсу спеціальності 242 Туризм. Полтава, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, 2019. 24 с.
 9. Географічне країнознавство: підручник /Я.Б.Олійник, Б.П.Яценко, О.О.Любіцева; за наук ред. проф. Я.Б.Олійника, Б.П.Яценка. К.: ВПЦ «Київський університет», 2015. 911 с.
 10. Бейдик О. О. Навчально-методичний комплекс дисципліни “Географія туризму” для студентів спеціальності “Туризм” спеціалізації “Міжнародний туризм”. К.: ВГЛ “Обрії”, 2007. 108 с.
 11. Борушак М. Проблеми формування стратегії розвитку туристичних регіонів: Монографія. Львів: ІРД НАНУ, 2006. 288 с.
 12. Вишневська О. О., Парфіненко А. Ю., Сідоров В. І. Туристичне країнознавство : підручник / О. О. Вишневська, А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 594 с.; іл.
 13. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні: Навч. посібник. Чернівці: Зелена Буковина, 2003. 312 с.
 14. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу. Ніжин: Видавництво державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. 336 с.
 15. Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю. Туристичне країнознавство. Навчальний посібник. Вид-во ОЛДІ ПЛЮС, 2020. 808 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронний варіант розширеного плану-конспекту лекцій з Туристичного країнознавства. Електронний ресурс:
<http://www.tourism.puet.edu.ua/files/lic2016bac/tk3.pdf>
2. "Туризм і відпочинок". Електронний ресурс: noreply@mirvokrugnas.com;
http://tourlib.net/books_ukr/smal.htm ;
<http://tourlib.net/turukr.htm>
3. Все про туризм. Туристична бібліотека. – <http://tourlib.net/>

4. Державна служба туризму та курортів. – www.tourism.gov.ua
5. Всесвітня туристична організація. – <https://intent.press/publications/world/2023/oon-vsesvitnya-turistichna-organizaciya/>

Лектор – Ковальчук І.П., завідувач кафедри геодезії та картографії, доктор географічних наук, професор. Практичні заняття - Ковальчук І.В., ст. викладачка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, докторка філософії з галузі знань Природничі науки; Лук'янчук К.А. , асистентка кафедри геодезії та картографії, кандидатка географічних наук.